

Tõstamaa Gümnaasium

Nr. 1 (210) / veebruar 2015

Tõstamaa valla ajaleht

Välvõistlus uiskudel virvatulede paistel

Pühapäeval, 25. jaanuaril tekkis mõte end natuke värske õhuga turgutada.

Ja et asi ka kontidele koormust pakuks, sai uisud kaenlasse haaratud ning rabajärvele suundunud.

Lumelabidas oli ka üttlen ning uisurajad tekkisid iseenesest. Ringi uisutades hoidsin labidat enda ees ja nii see õhuke lumekoorik kõrvale rullus.

Jääradadel uiskles ringi ka Audru valla kodanik Jaan Moorits, kel aastad juba kaheksakümnele lähenemas. Tema on väga usin uisusõber ja osaleb pikematel uisumartonidel ning päris kiiruisuradade võistlustel. Reibas vana-härra on noppinud mitmeid veteranide autasusid.

Juteldes Jaaniga kargas pähe mõte

korraldada Tõstamaa vallas ka väike uisusõidu võistlus.

Kohe kodus kaesin ilmateadet, polnud see teab mis rõõmustav – ikka sulakest ja lumelörri lähiajaks. Ainsamaks sobilikuks päevaks oli esmaspäev, ehk siis kohe järgmine päev.

Kiiresti paiskas valla kodulehele ülesse kuulutuse ning ilmutasin seda ka kõikvõimsas näoraamatus Facebook. Ja nagu öeldakse, et tänapäeval ei söö mitte suuremad väiksemaid, vaid kiiremad söövad aeglasemaid, siis nõnna algaski agar seimine netiavarustes.

Kes küsis uisulaenutuse kohta, kes uuris, kus võistluspai on. Mõni arvas, et ju korraldaja kardab konkurente, et nii hilja kuulutab.

Järgneb lk 3

Juhtkiri lk 2

Tõstamaa kooli esindus
käis kolleegidel külas lk 4

Uus nägu rahvamajas lk 5

Koduapteek ja tähtsad
telefoninumbrid lk 6-7

2014 aasta Tõstamaa
raamatukogus lk 7

Püha Laurentius
Tõstamaa vallas lk 8

Hetki Jüri Tensoni
fotokogust lk 9

Linnusari lk 10

Noored käisid
laulukonkursil lk 11

VABARIIGI AASTAPÄEVA VASTUVÕTT

**21. veebruaril kell 19.00
rahvamaja väikeses saalis**

JUHTKIRI

□ Kuigi mu hea sõber Tenson tuletab meelde, et lambaasta algab alles kuu lõpus, on minu laut õnnelikke mamasid täis. Ühel neist kvartett mudilasi ja teisel tubli trio. Et tublidele lambaemadele abiks olla, tuleb ööpäevaringselt piimapudelitega voorida, aga seda suurem rõõm on maimukeste jõudsast kosumisest.

Olen oma elus teinud mitmesuguseid töid. Administ-raator, fotograaf, müügiagent, liinitöötaja, õpetaja, sekretär. Saanud kindlal kuupäeval pal-ka ja mingil hetkel kirunud rumalaid ülemusi. Tööpäeva l õpus kenasti ukse kinni pan-nud ja muretult elumurre sukeldunud. Väga lihtne elamisviis. Iga töö olemus enda-le selgeks teha, pole noore-le inimesele raske, aga kõige aluseks on siiski kohusetunne.

Ometi sai sellest siiski ühel hetkel villand, linnad ei tundunud enam elamiseks ahvatle-vad. Palju mõistlikum tundus olla iseenda tagaajaja ja kur-naja. Nüüdseks on enesepeks toimunud juba 20 aastat ja ma ei usu ise ka, et selline vastu-voolu ujumine on nii pikalt kestnud. Pean tunnistama, et ega kallas pole selle ajaga ka lähemale tulnud. Mina mak-san arveid, aga mulle jäädakse võlgu. Kadestajad ja kritisee-rijad, aimamata ise, kui raske töö on väikeettevõtet majan-dada, kratsivad hinge ja kirju-tavad kaebekirju. Riik seab ettevõtjale aina kohustusi juurde. Minu ainus toetus ja tugevus on pere ja sõbrad.

Õõsiti, kui uni on vaigista-nud maa, kuulda on vaid talle-de mugimist ja tuule unda-mist, tunnen, et olen tugev ja ei vahetaks seda elu millegi muu vastu. Aga seda ainult õõsiti. **Ülle Tamm**, toimetaja

VALLAVOLIKOGU TEATED

Tõstamaa Vallavoliko-gu istung 21. jaanuaril 2015

Päevakorras:

□ Vallavanema info

Kuulati vallavanem Toomas Rõhu infot istungitevaheli-sel perioodil vallas toimunust. Olulisemana korraldatud kon-kursi tulemusena, töötab alates 15. jaanuarist valla kultuuriju-hina Andres Tõlp, kandideeri-jaid oli kolm.

□ Valla ühisveevärgi ja -kana-lisatsiooni arendamise kava kehtestamine

Kava on läbinud eelnevad lugemised, saanud vajalikud kooskõlastused ja see kinnita-ti. Kava on avalikustatud valla kodulehe avalikus dokumendi-registris.

□ Kokkuvõte hajaasustuse veeprogrammist 2014

Kuulati arendus- ja kesk-konnanõuniku Alo Tomso-ni kokkuvõtet hajaasustuse programmist. Tänavu esitati 8 taotlust, rahastati 7, neist kaks kanalisatsiooni-, neli vee- ja üks kanalisatsiooni-veepro-jekt. Programmi kogusumma oli 41 942 €, sellest valla osalus 13 843 €, riigi osalus 13 841 € ja taotlejate omaosalus 14 259 €.

2008 - 2013 on teostatud 24 projekti, nendest kasu saanud ka 80 inimest. Rajatud on 8 puur- ja 9 salvkaevu, 5 veepu-hastit ja 2 kanalisatsioonisüs-teemi, paigaldatud ca 2 km torustikku. Põhiliselt on lahen-

datud joogivee probleeme.

□ Munitsipaalmaa jahindusli-kuks kasutamiseks andmine Seoses jahiseaduse muuda-tuste jõustumisega alates 1. jaanuarist 2015, esitati Tõs-tamaa vallavalitsusele kolm taotlust jahipidamise õiguse saamiseks munitsipaaloman-disse kuuluvatel Ermistu ja Tõhela järvel. Järved jäävad Jäärumetsa jahipiirkonda. Jahi-pidamise korraldamisel tuleb arvestada järvel kehtivate keskkonna-alaste, looduskait-seliste ja kõigi muude kehtivate piirangutega.

Taotlused esitasid Pärnumaa Jahimeeste Liit (PJL), kelle liige on ka Tõstamaa jahipiirkond (48 liiget, neist 30 Tõstamaa valla elanikku), MTÜ Jääru-metsa Jahiselts (2 liiget, neist 1 Tõstamaa elanik) ja MTÜ Vana-Varbla Jahiselts (liikmete arv pole teada).

Pärnumaa Jahimeeste Liit on märkinud oma taotluses, et lepingu sõlmimise eesmärgiks on jahivõimaluste laiendamine praegustele ja tulevastele Tõs-tamaa ning Varbla valla jahimeestele, mis loob eeldused ka sellealaseks kogukondlikuks tegevuseks. Lähtudes sellest, et võimalikult paljud jahimehed võiksid saada osa jahipidami-sest, luua eeldused kohalikuks jahindusalasest ühis- ja kogu-kondlikuks tegevuseks, või-maldada soovi korral ka teistel jahimeestel-organisatsioonidel saada osa piirkonnas jahipida-misest läbi võimaluse astuda

Pärnumaa Jahimeeste Liidu liikmeks ja arvestades, et PJL on taotlejatest suurima liikme-te arvuga, otsustas volikogu sõlmida lepingu jahipidami-se õiguse andmiseks Ermistu ja Tõhela järvel Pärnumaa Jahimeeste Liiduga.

Eelnõu poolt hääletas 5 voli-kogu liiget, vastu olid kesk-erakonna nimekirjas volikokku valitud 2 liiget ja üks talunik.

□ Audiitori määramine

Otsustati määrata val-la 2014. aasta majandusaasta aruannet auditeerima OÜ Alli-ka Audiitor.

□ Valla vapimärkide omista-mine

Valla vapimärgid omistati 2002 - 2014 valla kultuurijuhile Önnela Leesile ja Kastna küla tublile töömehele ja aktiivsele elanikule Avo Miidule (olnud ka vallavolikogu liige, edenda-nud vabatahtlikku tuletõrjea-last tegevust jne.)

□ 7. Jaoskonnakomisjoni liik-mete nimetamine 2015. a Riigikogu valimisteks

Nimetati jaoskonnakomisjo-ni liikmd eelseisvateks Riigiko-gu valimisteks. Komisjoni kuu-luvad esimees Astri Martson, liikmed Tiina Sahtel, Karin Miidu, Arvo Miido, Tiiu Saar ja Keskerakonna poolt esita-tud Leili Karlep. Asendusliik-med on Kristiina Lepik ja Alo Tomson.

Tõstamaa Tuuled

Tõstamaa keskkooli õpilaskodu tänab oma sponsoreid, kes aitasid korraldada väikest jõuluõhtut.
Suur tänu firmale Pagaripoisid OÜ

algus esilehel

Küsi, et mitu registreerunut juba on. Kas auhindu ka on?

Igastahes, esmaspäeva pä-rastlõunal haarasin kaasa spordi-klubist stopperi, rajatähised. Vallamajast Tõstamaa jooksu särke ning kalendreid, printisin diplomid ning pool tundi varem olin juba võistluspaigas.

Algus oli hirmutav – tühi jää ja pime väli. Uisusahinat ei kusa-gil. Kuid möödus viis minutit ja juba peatus üks sõiduauto, siis teine ja seltskondi hakkas jääle tulema. Pimedust tõrjusime väli-küünalde ja pealampidega.

Oli tore vaadata, kuidas tulu-kesed rabajärvel edasi-tagasi sõelusid. Mõni julges ka päris kaugele metsasügavustesse uisutada, kus üksik virvaküünal kutsumas. Kui nimed olid kir-jas, selgus, et võistlejaid on 15 ning nendest sai moodustada 3 võistlusklassi.

Uisuraja pikkuseks oli umb-kaudu 150 meetrit ja selleks, et paremiku selgitamisel väga sajandiksekundite ja fotofinis-higa tegelema ei peaks, pidid võistlejad läbima 4 ringi, ehk siis 600 meetrit, mis ajaskaala fis-nishis pikemaks venitas. Rajale sööstjate seas oli väga kiireid ja osavaid uisusõpru kui ka neid,

kel praktikat vähem. Juhtus ka kukkumisi, kuid kõik läbisid etteantud distantisi ja said kirja ajamöödu. Autasustamispuo-diumi kõrgemale astmele tõu-sid: Erik Naissaar (noored), Ele-ri Birk (naised), Valeri Rebonen (mehed). Tillude klassi edukad: Kene, Liis ja Joonas, kes päris esimesi uisukaari jääle vedasid.

Lõpetuseks võib öelda – ter-ves keha terve uisusportlane! Talv pole veel läbi, andku ilma-taata veel külmakraade, küll siis jääradale näeme!

Toomas Mitt, hobitrutsutaja

Tõstamaa noortevolikogu tegemistest

Esimesel advendinädala-vahetusel toimus Tõs-tamaa rahvamaja loen-gusaalis kahepäevane koolitus Tõstamaa noor-tevolikogu liikmetele.

29. - 30. novembriks sõitis Tartust kohale koolitaja Toomas Laigu, kes noori erinevatel teemadel arendas. Näiteks, kui-das mõistlikult aega planeerida; end ja teisi motiveerida; püsti-tada ühtseid eesmärgi ja kuidas neid ellu viia ning mis on rah-vusvahelise koostöö erinevad võimalused. Lisaks veel harjuta-sime projektikirjutamist ja sai-me rohkem teada turundusest.

Selleks, et koolituspäeva-desse midagi lõbusat sisse tuua (lisaks sellele lõbule, mis me

juba koolituse kaudu saime, sest koolitaja ei olnud range ega tõsine ja temaga sai palju nal-ja), jalutasime veidi alevi peal ringi ja täitsime mõned mees-konnaülesanded. Lisaks tegi-me süüa, ehk siis valmistasime burgereid, tortillasid ja salateid. Veetsime noortekeskuses mee-leoluka õhtu.

Vaatamata varajasest kella-ajast jätkus meie töö pühapäe-va hommikul. Koolituse läbi-viimist olid vaatamas Eesti osa-luskogude koordinaator Kul-dar Adel ja ENL-i praktikant Kristina Kraiko. Ka teine päev möödus edukalt. Samal päeval toimus juhtumisi rahvamajas I advendi heategevuskontsert, mida ka liikmed kuulama jäid.

Kõigile noortevolikogu liik-

mete meeldis koolitus väga ning uus aasta töötab tulla tegu-derikas, sest plaane, mida ellu viia on mitmeid. Samuti jäi meiega rahule koolitaja Toomas Laigu: „Tõstamaa noortevoliko-gu noorte koolitamine oli minu jaoks tõeline elamus ja rõõm ning eriline kiiks jäi ikka sellest, et ma sain niivõrd palju naer-da. Need noored on tõepoolest väga energiasid pakatavad, elu-rõõmsad ja säravad ning teevad veel suuri tegusid juba lähitule-vikus.

Eriline tänu ka õhtuse eks-kursiooni eest Tõstamaal. Koo-lituse läbiviimine oli ka ülimalt vahva ja ühtlasi ka produktiiv-ne, sest kõik rääkisid kaasa, liialt aega ei kulutanud muule ning isegi Twitteri suudeti korras

maha jätta. Paneme täiega eda-si Tõstamaa noored!“ Suured tänusõnad Toomas Laigule!

Koolituse toimumist toetasid ENL, Eesti Noorsootöö Keskus, Haridus- ja Teadusministeerium ja Tõstamaa vallavalitsus.

Selline oli üks nädalavahetus (millele eelnes muidugi projek-ti kirjutamine ja korraldamine), kuid nüüd on aeg uusi oskusi rakendada ja midagi teha. Plaa-ne on erinevaid ning neid pea igale vanuserühmale. Kes soo-vib meil silma peal hoida inter-netis, siis Facebookis on meil Tõstamaa noortevolikogu lehe-kül. Samuti oleme huvitatud koostööst, jagage meiega oma mõtteid ja ettepanekuid.

Laura Jõe, Tõstamaa noortevolikogu esimees

TOIMETUS

Toimetaja: Ülle Tamm tel 505 5340, küljendaja: Pille Paalam Internet: www.tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Tõhela raamatukogu, Pootsi pood, Tõstamaa bensiinijaam. Trükkikoda: Hansaprint Tiraaž: 425 tk

Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Tõstamaa kooli esindus käis Trondheimi kolleegidel külas

Alates 2014. aasta sügisest osaleb Tõstamaa keskkool koordinaatorina EEA/Norra Stipendiumiprogrammi poolt toetatud projektis „Happy School“ („Õnnelik kool“), kus koostööpartnerina lööb kaasa Charlottenlundi keskkool Trondheimist. 19. – 23. jaanuarini kestnud projektikohtumisest võtsid Tõstamaa kooli esinduses osa õpetajad Aimar, Susanna ja Jaanika ning projektjuhina Liina.

Töönädala pikkune visiit Norramaal kujunes väga tõiseks ja meeleolukaks, kus tutvusi-me Charlottenlundi koolielu rõõmude ja muredega. Saadud kogemusi vahendavad õpetajad Jaanika ja Aimar.

Aimar: „Charlottenlundi kool on esmapilgul väga erinev Tõstamaa koolist. Ainuüksi koolimaja ise on kordi suurem ja moodsam ning õpilasi on pea kümme korda rohkem kui Tõstamaal, pealegi õpivad Charlottenlundis vaid keskkooli-taseme õpilased.

Lisaks nõ tava-gümnaasiumi-haridusele, on sealses koolis suur osa ka kutseõppel, kus koolitatakse juuksureid, ehitajaid, madruseid ja teiste ametite esindajaid.

Natuke kadedaks tegi sealsete klasside varustatus erinevate tehniliste vahenditega – igas klassis oli nutitahvel, kõlarid, õpilastel olid katsetamiseks 3D-printerid, kutseõppurite ruumides kõik võimalused ja vahendid kasvõi maja ehitamiseks.

Eriti põnev oli nn “tulevikuklass”, kuhu oli paigutatud mitu ekraani ning iga ekraani juurde loodud omaette väike töönurgake. Iga sellise nurgakese juures olid erinevad istmed, koostöötamise võimalused. Ekraanide külge sai ühendada nii õhuta side kaudu (paraku ainult Apple toodetega võimalik) kui ka juhethpdi tahvleid, kompuut-

reid või muid imevidinaid. Igale ekraanile võis manada nii sama kui ka erineva pildi.

Tulevikuklassi juurde kuulus veel paar ruumi, millest üks oli eriti sobiv loengute jaoks. Klassi mõte oli anda õpetajatele võimalus katsetada uudeid töö- ning õpetamise meetodeid, pakkudes selleks kõiki vajalikke vahendeid. Endalgi hakkas mõte liikuma mida ja kuidas seal teha võiks. Kuna ruumis oli erinevaid istumisvõimalusi ning -vahendeid, võis igaüks leida meeldiva koha ja asendi ning küllap siis on ka meelepärasem õppetöösse süveneda ja antud ülesandeid lahendada.“

Hoolimata kooli suurepärasest tehnilisest varustatusest ilmnas ka seal probleeme õpilaste õpimotivatsioonis.

Jaanika: „Suurimaks väljakutseks norrakate jaoks on tegeleda õpilaste väljalangemisega keskkooli osas, harvad ei ole ainetunnid, kui klassis istub 30 õpilase asemel 5. Ka meie üheks mureteemaks on õpilaste puudumine, kuid tänu väikesele koolile ja kogukonnale ning toimivale e-koolile on meil popitamise õpilaste jaoks suhteliselt ebamugav.“

Aimar: „Kõige selle (moodne tehnika, kaasaegne õpikeskkond) põhjal võiks ju arvata, et Norra keskkooli õpilased käivad hea meelega koolis ning osalevad usinalt õppetöös. Kuid meie vestlustest, projekti seekordse ülesandega tegelemisel, koorus välja, et pilvitu pole Norragi haridustaevas.

Kui kool ja selle võimalused on Tõstamaa omadest nii palju erinevad, siis õpilastega seotud probleemid, nende suhtumine, on tegelikult väga sarnane. Sealgi on osade õpilastega probleemiks puudumised, sageli jäetakse kodused tööd tegemata ega huvituta üldse õppimisest.

Norra haridussüsteemis on põhikooli lõpetanutel õigus saa-

da vähemalt kaks aastat lisaharidust ning niisama koju ei jäeta kedagi. Kõik üritatakse suunata kas üld-keskharidust või siis kutset omandama.

Kuid küllalt sageli ei näe õpilased ise selleks vajadust – usutakse, et küll ema või isa hängivad neile mõistlikud töökojad ning sageli nii lähebki. See aga tähendab keskkooli õpilaste seas madalat motiveeritust õppida, omandada uusi teadmisi. Ühtlasi kujunes sellest ka meie koolide suurim ühine mure – õpilastel pole alati motivatsiooni õppida ning koolitööga tegeleda. Ei püütagi huvituda ainetest või seal õpetatavast.

Eks probleeme, millega tegeleda, oli teisigi, kuid mulle endale jäi see kõige rohkem mõtetesse. Mida siiski teha, et tekiks huvi õppimise vastu ning huvi teadmiste vastu üldse? Kas lahenduseks on hea tehnilise varustusega klassiruumid? Eriti uuenduslikud õppemeetodid? Või piisab lihtsalt paremast õpilase-õpetaja suhtest?“

Lisaks selle toob Jaanika välja erinevused Eesti ja Norra mõtlemisviisides:

„Esiteks ei saa ega tohi unustada, et tegemist on kahe võrdlemise erineva ühiskonnaga, eriti kui arvestada ajaloolist ja majanduslikku tausta. Erinevad oleme me ka enda mõttemallide poolest. Kui eesti õpilane läheb koju, siis sageli küsitakse temalt (kui üldse midagi küsitakse): „Mis hinde sa täna said?“ Tema eakaaslaselt Norramaal päritakse aga: „Mida sa täna õppisid?“ Eestlasele omaselt huvitab meid ainult käega katsutav tulem (koolis hinne, hiljem suurem kasum või töötasu) ja märkamatuks jääb koolitunni sisuline pool.

Niisugune küsimuseasetus kahtlemata mõjutab seda, milliselt mõtlevateks ühiskonnaliikmeteks me enda õpilasi ja lapsi kasvatame. Siit saab alguse ka

probleem, millega koolis sageli vastamisi seisame. Õpilastel on raske mõista, miks üht või teist teemat või ainet õppima peab. Väline motivatsiooniallikas ehk hinded ei lähe paljudele korda ja sisemist motivaatorit ei oska õpilased ilma toeta näha.“

Projektikohtumise töökoosolekul kaardistati ühiselt peamised probleemid õppetöös ning see kaardistus saabki kogu järgneva projektitöö aluseks: kuidas ühiselt määratletud probleeme lahendada ning muuta õppetöö koolis selliseks, kus õhinal töötavad nii õpilased kui õpetajad.

Õpetaja Jaanika loodab, et „Happy School“ projekti kaudu on õnnelikumad ja motiveeritumad nii meie õpilased, lapsevanemad kui õpetajad ja ehk kajastub see ka meie igapäevases koolielus. See on väljakutse, millega Trondheimi ja Tõstamaa õpetajad ühiselt edasi maadlevad.

Kui projektitöö kõrvale jätta, siis jättis Trondheim ja Norra väga meeldiva mulje. Aimarile jäi kõige enam meelde sealne ilm – nimelt ei erinenud see mitte kuidagi Eestisse maha jäänud ilmast: täpselt sama temperatuur ning sama jäised teed ning tänavad. Samas ütles ta, et Trondheim oli väga puhas ning õhtusel ajal ka kena. Veel jäi tal ja Susannale silma norralaste väga varane päeva algus. Juba seitsme ajal hommikul oli linn täis ringi toimetavaid inimesi, kes tõttasid tööle, kooli või aiasid muid asju.

Muidugi hakkasid meile kõigile silma Norramaa kõrged-kõrged hinnad, eriti toiduainete omad. Kuid see pole ilmselt enam kellelegi üllatuseks.

Kaunist talve jätku soovides,
Liina Käär,
projektijuht

Uus nägu rahvamajas

Meie valla kultuurielu on asunud juhtima **Andres Tõlp**. Tore on tõdeda, et noormees peale koolirännakuid taas kodukandis tagasi on ja siinsele elule plaanib sisu ja vürtsi anda. Saame siis tuttavaks.

Kus sündisid ja õppisid? Miks just kultuuritööd õppima läksid?

Ma olen tegelikult oma juurtelt pärnakas, kuid Tõstamaaga seob mind Seliste küla, kust on pärit minu vanaema. Nii saigi põhikooli lõpus siia tuldud ja siit edasi on juba ajalugu.

Pärast keskkooli lõpetamist läksin edasi õppima TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiasse. Eriala valik (kultuurikorraldus), tuli üsna loomulikult, kuna olin selleks ajaks tegutsenud mitmes bändis ning aidanud ka korraldada Tõstamaa kultuurisündmusi. Laiem huvi kultuuri vastu tekkis tegelikult Viljandis.

Mida peale kultuurikooli lõpetamist tegid?

Peale Viljandit läksin Kaitsevähke. Mul oli õnn olla üks vähestest, kes teenis aega orkestris ning pärast seda võtsin taas suuna Viljandi peale, et õppida valguskunsti eriala, mille jätsin pooleli, kuna tööd oli kooli kõrvalt juba piisavalt palju. Tööalaselt olen viimastel aastatel tegelenud muuseumidega.

Miks otsustasid kodukandi kultuuripõlde kündma tul-la. Kas on natuke hirm ka, et maakaks muutud?

Maakaks muutumise hirmu mul pole, kuna natukene maakas olen ma koguaeg olnud, kuid Tõstamaale tulin selleks, et muuta rahvamaja efektiivsemaks ning selle läbi ka värskendada kultuuriprogrammi.

Peamine otsus oli siiski ka see, et pärast rännakuid Eestis ja välismaal tahtsin ennast eeskätt kodukandiga siduda. Tundsin, et olen piisavalt püsimatut elu elanud ja siinsed väljakutsed on

konti mööda

Milliseid oskusi saaksid ise läbi huviringide õpetada?

Ma loodan, et suudan inimesi inspireerida ning nende silmaringi avardada. Muusika ja üleüldisemalt kaunid kunstid on minu jaoks sümbioos, mis on otseselt seotud eneseväljendusega ja mõistmisega ning seda tahangi teistes välja tuua.

Rahvamaja juhatajana on mu töö korraldada huviringe, kuid kindlasti tahan õpetada neid pille, mida ise valdan ning aidata kaasa ansambelite kokku kõlamistele. Teatraalsema poole pealt loodan leida huvilisi, kes sooviks tegeleda heli- ja valguskunstiga – üldisemalt kompositsiooniga.

Kas laias laastus on tekkinud nägemus valla kultuurielust tervikuna?

Laias laastus suurt pilti veel pole, kuna ma pole veel süübinud kohaliku pärimuskultuuri ega ajaloo tausta, aga olen kindel, et see tuleb ajaga. Üldisemalt on nii, et kultuur ei alga kultuurimajast, vaid inimestest endist ja kultuurne rahvas kestab kaua.

Kas on eesmäärke, mida kindlalt tahad teostada?

On kindlasti ja üheks nendeks on kaasajastada kultuurimaja, et oleks sobilikud tingimused tantsuks, muusikaks, teatriks ning muudeks tegevusteks. Selle kõrval muidugi pakuda võimalikult tugevat kultuuriprogrammi.

Kuidas kohanemine on seni kulgenud?

Kohanemine on läinud kenasti. Sõbrad ja tuttavad on mind hästi vastu võtnud ning mind ka kohanemisel aidanud.

Usun, et elu liigub spiraalina ja nüüd on teises ajas jälle oma puutepunkt leitud, kuid tunnistatan, et asi on veel uus ning alles loksud paika.

Küsis TT

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Tõstamaa
rahvamaja juures
kell 9.00–10.30

I kvartalis
5. ja 26. veebruaril
5. ja 19. märtsil

Varbla
kaupluse juures
kell 11.30–12.30

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Koduapteek, tähtsad telefoninumbrid kuhu pöörduda tervisemure korral

Elades igapäevast elu ja olles samas ka hea terviseiga tundub meile kõik ravimite ja meedikutega seonduv olevat üleliigne. Ollakse veendunud selles, et midagi ei juhtu, vähemalt mitte enda ja oma pereliikmetega. Kui aga siiski juhtub haigus tabama ollakse topeltahmis: mis on nüüd juhtunud ja mida kasvõi vaevuste leevendamiseks võtta. Kodus pole ju midagi!

Seda viimast lauset olen patsientidega vahetult või telefonitsi suheldes pidanud kuulma oi kui palju. Võib ju küsida, kas on mõtet koju ravimeid üldse muretseda, haigusi on ju nii palju. Meditsiinis kehtib kuldne seaduspärasus: sagedasemad haigused esinevadki sagedamini. Seda reeglit silmas pidades soovitan igas kodus hoida põhilisi ravimeid ja vahendeid, mis oleksid esmased kasutamiseks paljude sagedasemate murede korral

Järgnevalt ongi esitatud ravimid koos näidustuste ja annustega mis peaksid olema igas koduapteegis. Ravimite valikul on lähtutud eelkõige universaalsusest, nii väikelastele ja vanuritele, soodsast hinnast ja hõlpsast kättesaadavusest apteekide käsimüügiletist.

PARATSETAMOO

Ravimil on valuvaigistav ja palavikku alandav toime. Niisiis on üheks näidustuseks kõrgenenud kehatemperatuur. Meeles tasub pidada seda, et palavik on organismi kaitsereaktsiooni avaldus ja seda ei tasu kohe alandama hakata. Palavikku võiks alandada siis kui: kraadiklaas näitab üle 38,5 pügala, palavikuga kaasnevaid nähte nagu pea- ja liigesevalu, üldist halba enesetunnet talutakse halvasti. Kõrgenenud kehatemperatuuriga võivad varasema kogemuse põhjal kaasneda väikelastel krambid või südame-veresoonkonnahäired vanemaelistel.

Paratsetamooli teiseks toi-

meks on valuvaigistav mõju. Sellised valud oleksid väiksemate traumadega kaasnev valu, menstruatsioonivaevused, hambavalu, pingepeavalu vaimsest ülekoormusest või kehvast valguses töötamisest jm. Paratsetamool võiks olla kodus nii tablettidena kui imikutele paremini sobivate ravimküünaldena (zups - ja valmis).

Tavaannus täiskasvanutele on 0,5 g vajadusel, annust võib suurendada kuni 6 tabletti päevas. Väikelastele on oluline arvestada kehamassi ja vanust: imikutele vanuses 2 - 12 kuud 100 mg 2 - 3 korda ööpäevas; väikelastele 1- 5 aastat 200 mg 2 - 3 korda ööpäevas ja suurematele lastele 6 - 12 a. 400 mg ööpäevas. Võib meeles pidada ka ravimi annust 15 - 20 mg lapse kehakaalu iga kilogrammi kohta. Ravimküünal on saadaval 80; 125 ja 250 mg annustes. Kui laps juba neelab, võib soovitada vajaliku koguse ravimi puruks hõõrumist ja segamist suhkru või moosiga. Nii on ravimi hind oluliselt odavam võrreldes ravimsiirupite ja küünaldena.

Paratsetamooliga on sarnane toime üle sajandi inimesi aidanud aspiriini, kuid viimane ei sobi väikelastele kuni 6. eluaastani, raseduse ja mao-seedet-rakti haavandite korral. Paratsetamool on seega universaalsem. Paratsetamoolile on erinevad tootjafirmad mõelnud välja erinevaid nimesid, sellest ei maksa segadusse sattuda, sest toimeaine on üks ja seesama. Mõned nimetused on: Calpol, Coldrex, Dafalgan, Eferalgan, Grippostat, Pamol, Panadol, Rivargyl, Tylenol.

ETTEVAATUST! Paljud nn. külmetuse rohud (Coldrex jt) sisaldavad ühe komponendina paratsetamooli, kui kasutada neist mitmeid erinimelisi ja samas võtta juurde mõne eeltoodud nime all paratsetamooli võib organismi jõudev ravim põhjustada mürgistusnähte ja

raskeid organkahjustusi. See-tõttu tutvuge alati ravimi koostisega, ükskõik kui ahvatlev selle reklaam teleris paistab.

ÄGEDA NOHU TILGAD

Kui on tabanud hingamisteede viirusinfektsioon kaasneb sellega sageli ka ninakinnisus või tugev nohu, mis võib olla vägagi häiriv. Neid vaevusi saab leevendada lühiajaliselt, mitte üle 5 - 6 päeva, kasutades ninatilkasid, mis paiksest alandavad ninalimaskesta turset.

Ravimi toimeaine on sarnane, kuid nimed apteekides erinevad: Xymelin, Sanorin, Naf-tisiin jt. Neid toodetakse kahes kanguses: 0,05 ja 0,1 % lahuse-na. Esimene sobib lastele 2. – 10. aastani ja teine täiskasvanutele. Ravim on saadaval nii tilkadena kui spreid ehk aerosoolpakendis. Ravimit manustatakse 3 - 4 korda päevas, soovitatav on peale seda lamada mõni minut, nii on toime mõjusam.

AKTIIVSÖE TABLETID

Näidustuseks on kõhupuhitus, seedehäired harjumatu-st või veidi riknenud toidust. Annus täiskasvanutele on 1-2 tabletti 3 - 4 korda päevas, lastele ½ tabletti 2 - 3 korda päevas, samaaegselt on soovitatav pidada säästvat dieeti.

ALLERGIA RAVIM

Kui pereliikmetel on teada allergiliste reaktsioonide võimalus, kas siis mesilase hammustusest, õietolmust või koduloomadest, siis on sellised ravimid kodus hädavajalikud.

Saadaval on ravimid mitme erineva põlvkonnana, uuemate eeliseks on vajadus kasutada neid vaid 1 kord päevas, samuti ei tekita need igapäevast tegevust häirivat unisust. Käsimüügi ravimitena on saadaval tavliselt 10 kaupa pakitult, suurema koguse jaoks on vajalik retsept, siis kehtib ka soodustus.

Soovitada võiks uuemaid ravimeid: Claritin, Zyrtec jt.

Apteeker võib täpsustada nende annustamist lastele.

ALKOHOLIVABA NAHA JA HAAVA PUHAUSTUSLAHUS (ASEPT, OCTENISEPT)

Vahend sobib marrastuste-haavade desinfitseerimiseks. Seda tasub teha alati nende tekimisel, et ära hoida hilisemaid võimalikke tüsistusi.

HAIGUSTEKITAJATEVABA HAAVAPLAASTER

Väiksemate haavade-vigastuste puhtaks katmiseks. Plaaster on pakitud ühekaupa õhukindlas kotikeses. Sobib suurepäraselt ka kaasavõtmiseks reisile.

PUHAS SIDE

Erinevates laiustes 5; 10; 15 cm sidemed haavade sidumiseks.

KOLMNURKRÄTIK

Hea abivahend öla ja käet-rauma korral esmaabiks, sellega fikseeritakse vigastatud käsi kehatiive ja kaela umber.

JÄÄKUUBIKUD

Igas kodukülmakapis peaks olema alati saadaval jääkuubikulekotid seda mitte niivõrd jookide jahutamiseks kui kasutamiseks põrutuste, venituste, liigesetraumade ka luumurdude esmaabiks. Väga sage viga, mis tehakse traumade korral, on nende määrimine viina, spordisalvi ja teiste soojendavate ainetega. **SEDA EI TOHI TEHA.**

Need ained põhjustavad veresoonte laienemist, soodustavad turse teket ja valu tugevnemist. Iga värske trauma vajab külma ja rahu, alles trauma järgselt 3 - 4. päeval võiks kasutada soojendavaid vahendeid.

TEEPUUÕLI, BURNSHIELD

Saadaval nii salvi kui aerosoolvahuna. Suurepärase vahend kergete põletuste raviks, mis on tekkinud kas liigest päikesest, kuumast veest vm põh-

justest. Tasub meenutada, et kergemate põletuse esmaabi vahend on külm vesi. Põletusele lasta joosta 15 - 20 minutit lihtsalt külma vett. Kaob valu ja põletuse kolle väheneb.

KEEDUSOOL ja SÖÖGI-SOODA

Kui haigusega kaasneb tugev oksendamine ja “tavaline vesi ei seisa sees” on soovitatav mineraalide kao asendamiseks kasutada soola ja sooda lahust. Selleks võtta 1 liiter keedetud toasooja vett, lahustada selles 1 teelusikatäis keedusoola ja 1 teelusikatäis söögisoodat, maitset võib parandada glükoosi lisamisega, 3 - 4 teelusikatäit liitri lahuse kohta. Lahust juua väikeste lonksudega 1 - 2 liitrit päevas.

ANTIBIOOTIKUM

Kui patsient elab päris kaugel apteegist, arstist ja telefonist, on teinekord mõistlik mõte muretseda koju nn põletiku rohi ehk antibiootikum. See on juba retseptirohi, mida saab arstilt. Alati tasub koos läbi arutada mil-lal ja mismoodi neid kasutada. Vajadus selleks on ainult erand-juhtudel.

Antibiootikumi näidustuse selgitamiseks tavaliselt peab tulema arsti vastuvõtule, kus haige vaadatakse läbi ja tehakse mitmeid analüüse, et valida kõige õigem ravim.

SÜDAMEVAHENDID

Pere vanemate liikmete tervisemured võivad lähtuda südamest.

Käsimüügiravimitest on saadaval nitrogütseriini tabletid. Selle näidustuseks on tui-ma, suruva või pigistava valu teke laial alal rinnakutagusel alal. Selle tekkel asetada 1 - 2 tabletti keele alla ja hoida nende imendumiseni. Valu kaob mõne minutiga, vajadusel saab annustamist korrata. Kui valu püsib 20 - 30 minutit tuleb viivitamatult võtta ühendust arstiga.

Nitrogütseriini kõrvaltoimeks

võib olla mõnikord pulseeriva iseloomuga peavalu.

Teiseks ravimiks on saadaval korvalool või valokordiin. Aitab erutusega kaasneva südamepeksluse ja rütmihäirete leevendamiseks. Kui mure püsib, võtta ühendust arstiga.

RAVIMTAIMED

Paljusid vaevusi saab leevendada edukalt taimsete vahenditega.

Kummel. Tee valmistamiseks võtta 1 supilusikatäis droogi 1 klaasi keeva vee kohta, lasta tõmmata 10 minutit. Aitab kõhuhäirete puhul, sobib kurgukuristamiseks ja kompressiks silmadele kerge põletiku korral.

Pärnaõied. Tee on suurepäraseks vahediks külmetuhaiguste korral.

Leesikas, naistepuna. Tee on hea vahend põieärrituse ja põletiku leevendamiseks.

Palderjan. Tee on heaks vahendiks erutuse ja unehäirete leevendamiseks

Mesi. Aitab külmetushaiguste, ärritava kõha ja unehäirete korral.

Küüslauk ja sibul. Heaks vahendiks külmetushaiguste ja nohu korral. Võib pressida mahla ja tilgutada seda ninna, hoida voodipeatsis tükeldatuna või süüa toorelt kas võileival või meega.

MIDA PEAB MEELES PIDAMA RAVIMITE HOIDMISEL KODUS !!!

Tundmatu ravim. Kõik ravimid kotikestes, purkides, pabertuutudes, lahtiselt karpides-sahtlites tuleb ära visata. Nendest pole mingit kasu, võtmisel nõ igaks juhuks võib tekkida palju halba.

Tähtaja ületanud ravim. Pikemalt mõtlemata visata minema. Kehtib eelnevaga sama oht.

Uuendamine. Koduapteeki uuendatagu regulaarselt. Seda peab tegema 3 - 4 korda aastas, vähemalt külmade tulekul

ja suve hakul.

Lapsed. Ravimid kodus peavad olema kättesaamatus kohas lastele. Ravimid oma pilkupüüdvate purkide ja värvidega on väikelastele suureks ahvatluseks. Halvemate ja kõige halvemate tagajärgedega õnnetuste vältimiseks hoitagu neid lastele kättesaamatult!

TÄHTSAD TELEFONI-NUMBRID

☎ 1220 Üleriigiline perearsti infotelefon, töötab ööpäevaringelt. Saab head nõu igapäevastes terviseküsimustes, meditsiinikorralduses jm. Vajadusel suunatakse kõne häirekeskusesse

☎ 112 Häirekeskus. Telefon, kuhu pöörduda erakorralise tervisemure korral: äge valu, nõrkus, õhupuudus, tõsine vigastus, verejooks jm. ☎ +372 447 1940 Tõstamaa tervisekeskus. Arsti telefoninõuanded, registreerimine vastuvõtule igal tööpäeval kell 8.00 - 9.00. Ööpäevaselt võimalik jätta teade automaatvastajale, vastamine esimesel võimalusel. ☒ **terkes@hot.ee** Tõstamaa tervisekeskuse e-post. Võimalik tellida kordusretsepte, registreerida vastuvõtule, esitada küsimusi. Vastamine esimesel võimalusel, tavaliselt 1 tööpäeva jooksul.

Tõstamaa tervisekeskuse tööajad: E, T, K 8 - 13, N 8-18 (sh aeg koduviisiitideks) arsti vastuvõtt. E, T, K 13-16.00; N 18-19.00, R 8-16.00 pereõe iseseisev vastuvõtt. Parima abi saamiseks on vajalik eelnev registreerumine vastuvõtule! ☎ +372 44 7300 Pärnu haigla registratuur. Registreerimisme-riarsti vastuvõtule ☎ +372 447 3301 Pärnu haigla info

Madis Veskimägi
perearst

2014 Tõstamaa raamatukogus

Lapsed ja noored

Toimunud on raamatukogu tunnid nii lasteaia- kui ka koolilastele. Võrreldes viimaste aastatega on hakanud lapsed ja noored enam raamatuid lugema. Kaugemate külade lapsed, kes peavad peale kooli ja huviringe koju saamiseks bussi ootama veedavad meelsasti oma vaba aega raamatukogus. Kes mängib arvutis, kes sõbraga lauamänge, viktoriini, kes teeb oma koolitükke, kes loeb raamatut, kes vaatab mõnd dvd.

Vallapäevade ajal toimus vanade raamatute müük. Saadud raha eest osteti lastele lauamänge. Nüüd saab mängida „Tsirkust“, „Kabet“, „Aliast“.

Lisateenused

Mõnele usinale lugejale, kel liikumisega raskusi on korra kuus viidud lugemist koju kätte. Kui raamatukogus pole lugeja soovitud raamatut, otsin lähimast raamatukogust. Esmajärjekorras Tõhela-st või Pootsist, aga ka mujalt Pärnu maakonnast või Rahvusraamatukogust.

Piletite müük erinevatele üritustele, mis toimuvad rahvamajas või vallapäevade raames.

Abistamine erinevate e-teenuste kasutamisel. Valla külastajatele turismiinfo jagamine.

Iga kuu viimasel reedel on raamatukogus abiks Astri Martson, mina olen siis Pär-nus Keskraamatukogu poolt korraldatud koolitustel. Eel-misel aastal räägiti näiteks tänapäeva vene kirjanu-sest, ID-kaardi ja mobiili-ID kasutamisest, kogude kor-rastamisest. Septembris käi-sime Birgit Perega koolitus-reisil Rootsi ja Taani raama-tukogudes (sellest sai lugeda oktoobri kuu lehest).

Marge Päästel
Tõstamaa raamatukogu juhataja

Püha Laurentius Tõstamaa vallas

Püha Laurentius (tuleõnnetuste eest kaitsjana tuntud märter) on 2014. aastal Tõstamaa valla elanikke üldiselt hästi suutnud tuleõnnetuste eest kaitsta – on hävinud küll elanike vara, aga tulekahjude tagajärjel vallakodanike read vähenenud ei ole.

Tõstamaa vallas toimus 2014. aastal üheksa tulekahju, neist neli eluhoone või selle abihoone tulekahju.

Tulekahjude tekkepõhjusteks olid: ühel juhul tahmapõleng; kahel juhul rike elektripaigaldistes; ühel juhul kütteseadme ülekütmine.

Kindlasti on juba kõigile teada, et päästjad ei käi enam ainult tuld kustutamas vaid pööravad suurt rõhku ka ennetusele. Selleks külastavad päästjad kodusid ja seda eelkõige eesmärgiga nõustada inimesi, kuidas elada tuleohutult. Kindlasti ei käi nad kellegagi pahandamas ega ka trahvimas. Ka päästjad soovivad kogukonnale lähemal olla ja neid aidata.

On ju palju meeldivam kohata päästjaid olukorras, kus kõik on hästi, mitte aga olukorras, kus nad tulevad meie kodusid kustutama ja meid tulest välja tooma?!

Päästeamet külastas lõppenud aastal 81 Tõstamaa valla majapidamist. Nendest seitsmes kodus oli probleeme küttega/või elektrisüsteemiga. Neljas külastatud kodus puudus suitsuandur. 11 kodus ei olnud suitsuandur töökorras või oli alla võetud.

Kodukülastuste käigus paigaldasid päästjad kümme suitsuandurit.

Lisaks päästjate kodukülastustele on palju selliseid ennetavaid tegevusi, mida me saame ise tuleohutuse tagamiseks ette võtta.

Siinkohal annamegi lühikese ülevaate nendest, mis oleksid

võinud eelpool toodud tulekahjude tekkimise võimaluse välistada.

Tahmapõlengu vältimiseks peab küttesüsteeme puhastama vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui vähemalt üks kord aastas.

Küttesüsteemide puhastamise teenust võib osutada korstnapühkija kutsetunnistusega isik. Eelnimetatud pädevusega isikuid on võimalik leida SA Kutsekoda kodulehelt <http://www.kutsekoda.ee/>, sisestades otsingusse sõna „korstnapühkija“.

Lisaks on võimalik leida lähima korstnapühkija kontaktandmeid Eesti Korstnapühkijate Koja kodulehelt <http://www.korsten.ee/>.

Üksikelamus ja teistes väikehitistes võib enda tarbeks küttesüsteeme ka ise puhastada, järgides puhastamise nõudeid. Ise pühkijad peavad ühtlasi ka arvestust pidama ja iga viie aasta jooksul tuleb ka neil paberitega korstnapühkija kutsuda.

Uue seaduse järgi tuleb seda teha enne 1. septembrit 2015.

Riket elektripaigaldises on võimalik ennetada, järgides elektrihoituse reegleid. Näiteks külmik vajab maandusega pistikut, samuti ei tohi külmikapi vooluvõrku ühendamisil kasutada pikendusjuhet ega harupistikut.

Valgustite puhul tuleks kindlasti jälgida, millisesse keskkonda nad on mõeldud ja eriti tähelepanelikud tuleks olla süvistatud halogeenvalgustite paigaldamisel, pidades kinni nende paigaldusjuhendist.

Neil eluhoonete omanikel, kellel on varasematel aegadel paigaldatud Bergmann- või kuulujohtmed, on viimane aeg pöörduda elektri pädevusega isiku poole, kes projekteerib ja paigaldab kaasaegsema ja selliselt ka ohutuma elektrisüsteemi. Elektrihoituse meespeaga on võimalik tutvuda Tehnilise Järelevalve Ameti kodulehel

<http://www.ohutus.ee/>.

Kütteseadme ülekütmise vältimiseks tuleb korraga kütta üksnes üks ahjutäis puid. Kui sellest toasooja saamiseks ei piisa, on ohutu kütta üks ahjutäis hommikul ja teine õhtul. Kindlasti tuleb lisaks järgida kütteseadme kasutamise põhitõdesid:

Kütta tuleb kuivade puudega – ka õuest, kaetud riidast toodud puudel on suur niiskuse sisaldus.

Arvestada tuleb puude kütteväärtusega, lepal on see väiksem, saarel suurem. Metallkestaga kamin-ahjud – paar kolm halgu korraga.

Ahju või pliiti tuleb kütta lahtise siibriga – vaegpõlemine tekitab tahma.

Kütteseadmed vajavad normaalseks põlemiseks õhku – nõukogudeaegsed hõredad eluruumid (õhu loomulik juurdevool igalt poolt) tehakse remondi käigus „termoseks“, õhu juurdevoolu ruumi enam ei ole ja kütteseadme lihtsalt ei tõmba. Õhu juurdevooluks ruumi paigaldatakse välisseina ventilatsiooni klapp.

Suitsuanduri paigaldamine. Ainult õigesse kohta pandud, täis patareiga ning tolmust puhas andur aitab meid ohu korral. Kui on suur majapidamine, siis ainult ühest suitsuandurist kahjuks ei piisa.

Et andur saaks olla oma ülesande kõrgusel ja meile vääriline abimees, pead sa selle paigutama toa keskele lakke. Seinale paigaldatud suitsuandur võib tulekahju avastada liig suure hiline misega ning inimeste päästmiseks võib olla liiga hilja.

Anduri tööshoidmiseks ei ole vaja midagi muud, kui vahetada patareid. Patarei vahetusagedus oleneb suuresti patarei tootjafirmast, kuid üldiselt on nende elueaks üks aasta. Kui anduri testnupule vajutades ei järgne sellele helisignaal, vajab andur tõenäoliselt uut patareid. Uut patareid vajab andur ka

siis, kui hakkab iga kolmekümne sekundi tagant piiksatama. Kõige lihtsam on jälgida punase tulukese vilkumist, mis on oma töökorras seadmele.

Lisaks nõuannetele, leiad te tänase vallalehe vahelt Päästeameti infomaterjali kodusest tuleohutusest. Infomaterjalid väljatoodud tuleohutuse nõudeid igapäevaelus järgides ei ole teil vajadust enam loota üksnes Püha Laurentiuse kaitsele. Tõstamaa valla tuleohutus saab nii tagatud kõigi vallakodanike kaasabil.

Lisaks on võimalik teada saada enda kodu tuleohutuse hinnang, vastates 15le lihtsale küsimusele internetiaadressil <https://www.kodutuleohutuks.ee/>.

Ja kui ikka tunnete, et ei ole väga kindel enda kodu tuleohutuses, võtke ühendust Tõstamaa päästekomando komandopealiku Maiduga – tema võimuses on saata teie koju spetsialist, kes annab kodukülastuse käigus asjakohaseid juhtnööre ja nõu koduse tuleohutuse tagamisel.

Ja ärge unustage siinjuures oma lähedasi. Vaadake üle oma vanavanemate, tädi-õnude kodud. Kas neil on seal ikka ohutu? Kas ohust teavitamine õigeaegne?

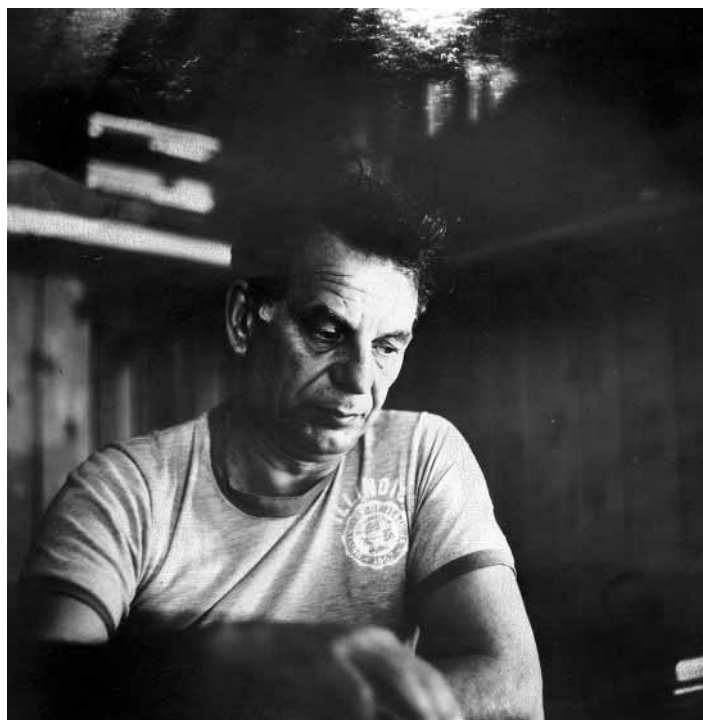
Paha ei tee ka see, kui annate Päästeametile või kohalikule omavalitsusele teada naaberinaise või –mehest, kes küll püüab kuidagi ise hakkama saada, kuid näha on, et mitte just kõige paremini. Kindlasti ei tohi ilmselgeid ohumärke – napsitamist ja toas suitsetamist, katki küttekolded, anduri puudumist ignoreerida.

Ohust teatamine ei ole kindlasti pealekaebamine vaid hoopiski abistamine, hoolimine.

Tuleohutut 2015. aastat kõikidele vallakodanikele.

Jaak Jaanso,
Tuleohutuskontrolli büroo juhataja
Päästeameti Lääne päästekeskus

HETKI JÜRI TENSONI FOTOKOGUST

19. jaanuaril kuulutati 2015. aasta konverentsiga Pariisis, UNESCO peakorteris, rahvusvaheliseks valguse aastaks. Rõhutatatakse valgusel põhinevate tehnoloogiate suurt tähtsust, eriti tulevikus. Kui 20. sajand oli elektroonika sajand, siis 21. sajand usutakse kujunevat fotoonika sajandiks.

Konverentsil tegi ühe põhiettekande Vene Teaduste Akadeemia akadeemik, 2000. aastal Nobeli preemia laureaadiks nimetatud Zhores Alferov.

Lugupeetud teadlane on viibinud ka Pärnus, kus ta töötas paar nädalat Lootsi tänaval asunud merebioloogia laboratooriumis. P.S. Lamba- aasta algab veebruari lõpus.

ROOSA LAUPÄEV

Laupäeval, 7. märtsil mängib
Cotze söögimajas
ansambel **HARK**

Pidu algab kell üheksa ja kestab kolmeni öösel
(21.00 - 03.00)

Ansambel tuleb püünele alates kella 22-st

Pilet kuni kella 22ni 4 eurot,
alates kella 22st on pilet 7 eurot
Naistele on sissepääs kuni 22.00 TASUTA

Dresscode: **ROOSA. Parim roosa saab auhinna.**

KESKKONNAAMET

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

TOHELA-ERMISTU LOODUSALA KAITSEKORRALDUSKAVA AVALIKKUSE KAASAMISE KOOSOLEK

Keskkonnaamet teatab, et on algatanud Tõhela-Ermistu loodusala (hõlmab Tõhela-Ermistu hoiuala, Tõhela-Ermistu kaljukotka püsielupaika, Seliste kassikaku püsielupaika ja Seliste merikotka püsielupaika) kaitsekorralduskava koostamise aastateks 2016 - 2025.

Kaitsekorralduskavaga kirjeldatakse ala eesmärgiks olevaid loodusväärtusi, nende mõjutegureid ja kaitsemeetmeid ning koostatakse tegevuste tabel, kus vajalikud tegevused on määratletud koos tõenäolise läbiviimise aja ning maksumusega. Kaitsekorralduskava koostaja on Consultare OÜ.

Kaitsekorralduskava koostamisprotsessi raames toimub avalikkuse kaasamise koosolek:
neljapäeval, 26. veebruaril 2015 kell 13
Tõstamaa rahvamajas.

Kohale on oodatud maaomanikud, kohalikud elanikud, ettevõtjad ja teised asjast huvitatud isikud.

Kaitsekorralduskava eelnõu on alates 13.02.2015 tutvumiseks üleval Keskkonnaameti kodulehel aadressil <http://www.keskkonnaamet.ee/uudised-ja-artiklid/>

Info:

Mari Raidla, Consultare OÜ,
mari@consultare.ee, tel 5349 3039.

Jana Galadi, Keskkonnaamet,
jana.galadi@keskkonnaamet.ee, tel 5750 2105, 447 7379.

**Õunapuude ja hekkide
lõikus kõikjal Eestis**

Soovi korral okste äravedu.
Aiandusagronoom
Jaak Tomson

www.jaaguranna.ee

tel 5556 3639

Jätukub kunstnik Reet Rea - Smyth linnusari. Juba mõnda aega elab Reet Tõstamaal, vaata lisaks www.ReetRea.com

Merisk

Merisk ehk endise nimega meriski on umbes varesesuurune mererandades ja laidudel elav kergesti äratuntav kontrastse sulestikuga pesitseja.

Meriski pea, kael ja keha ülalpool on mustad, ülejäänud keha aga valge. Suhteliselt pikk nokk on veripunane, jalad punakaspruunid. Noortel lindudel on sulestik tuhmim ja kurgu all valge poolkaelus. Nii emas- kui ka isaslind on ühesugused.

Merisk on väga häälekas, pesapaigas laseb ta hoiatushüüdu kuuldavale ka öösi. Häälitused on kõrged ja valjud „kubiik, kubiik...” ja „piik, piik, pik, pik...”. Ohu korral häälitseb ta järeleandmatult ning jälitab varseid, kajakaid ja teisi linde, kes lähenevad poegadele.

Isaslinnud kogunevad sage- li omapärastesse gruppidesse, kõnnivad üheskoos ringi, pea allapoole painutatud, ja häälitsevad, nagu klõbistaks kastan-

jette, või trillerdavad pikalt.

Meriski elupaigaks on veelähedane klibu- või liivaran- nik või siis kariloomade poolt kõvaks tambitud madalmurune rannik.

Igal juhul aga on meriski elupaik veega seotud. Lindude suuruse kohta on neil küllaltki suur pesitsusterritoorium.

Pesitsuspaigal toimub ka meriskite mäng. See algab maas, kusjuures isaslind oma pead kahele poole vangutab ja sellele taustaks ka heledalt kisab. Seejärel hüpatakse õhku ja lenna-

take koos paarilisega või üksinda pesapaiga poole.

Pesa ehitab merisk klibule. See on lahtine ühtlase suurusega väikeste kivikestega kergelt vooderdatud lohk.

sevad ka mõlemad. Pesa valvab merisk tähelepanelikult.

Kuuldes hoiatushüüdu, põgeneb hauduv lind pesalt kiiresti. Hetke pärast jalutab rannas nagu muuseas kaks meriskit ning jälgib vaikset sündmuste käiku. Pojad on lennuvõimelised umbes

v i i e

nädala pärast ehk juuni lõpuks, kuid suguküpseks saavad nad alles kolmeaastasena.

Merisk tegutseb rannajoonel ning toitub selgrootutest loomadest, kelleks on limused, harjas-ussid, merekarbid, teod ja putukad, keda ta rannalt või madalast veest oma pika noka- ga korjab.

Merisk on meil tavaline rändlind, keda sisemaal kusagil ei leia. Meil on ta levinud rannikul ja Lääne-Eesti saartel. Lahkuvad tavaliselt septembris ja naasevad märtsis-aprillis.

Merisk on Eestis looduskaitse all.

Emas- lind muneb mai alguses tavaliselt 3, harva 4 kare- dakoorelist lii- vakarva hallide laikude ja mus- tade tähnide või kriipsukestega kir- jatud muna.

Paar hoidub ühte, vanemad haurvad kordamööda kokku 25-28 päeva ja poegade eest hoolit-

Võsaraat

Võsaraat on oma varjatud eluviisi ja tagasihoidliku välismuse tõttu vähe tuntud, ehkki tema eestikeelne nimi pärineb just vanarahvalt.

Tema sulestik on üpris silmapaistmatu – kurgualune ja rind on sinkjashallid, selg pruun tumedate pikijoontega, nokk sale ja terav.

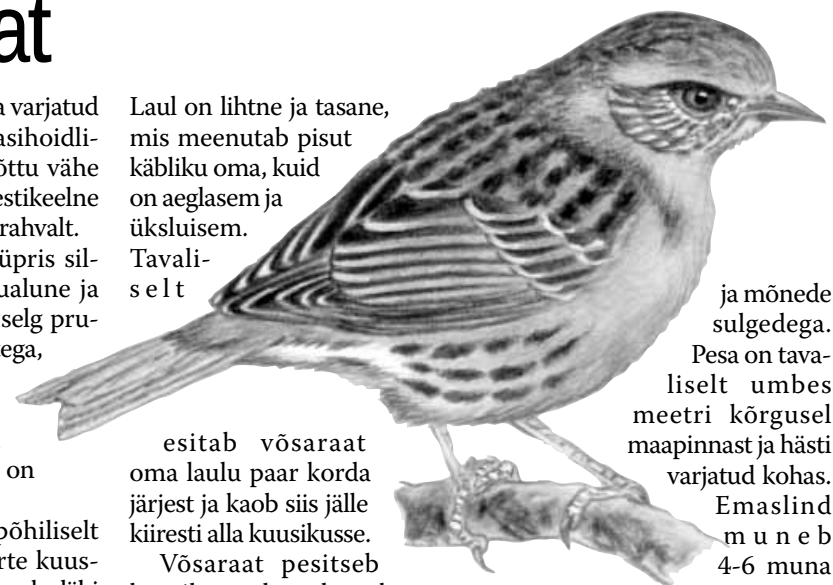
Võsaraat on varblasest pisut väiksem ja nii emas- kui isaslind on ühesugused.

Võsaraat elutseb põhiliselt alusmetsas, eriti noorte kuuskede tihnikus, kust on raske läbi pääseda. Ta on kartlik ja ettevaatlik vähemärgatav lind.

Ettevaatliku eluviisi juures on erandiks vaid see, et laulu ajal istub isaslind kuuseladvas.

Laul on lihtne ja tasane, mis meenutab pisut käbliku oma, kuid on aeglasem ja üksluisem.

Tavaliselt

esitab võsaraat oma laulu paar korda järjest ja kaob siis jälle kiiresti alla kuusikusse.

Võsaraat pesitseb kuusikutes, hõredates kuuse- segametsades, kadastikes, kuuseistandikes, raiesmikel. Emas- ja isaslind ehitavad koos pesa samblast ja rohukõrtest ning vooderdavad selle karvade, villa

ja mõnede sulgedega. Pesa on tavaliselt umbes meetri kõrgusel maapinnast ja hästi varjatud kohas. Emaslind muneb 4-6 muna ning hau-

dub neid 11-13 päeva.

Mõlemad vanemad toidavad poegi, kes saavad lennuvõime- listeks 10-14 päeva pärast.

Toiduks on putukad, röövi-

kud, ämblikud, väikesed ussid, seemned.

Võsaraadi poegi võib lenda- mas näha alates juunikuu kesk- paigast. Seejärel alustab linnu- paar teise kurnaga, kuid kunagi ei kasutata vana pesa, vaid ehi- tatakse uus. Vahel võib võsaraa- dil olla ka kolm pesakonda aas- tas.

Võsaraat on rändlind ja lah- kub Eestist harilikult septemb- ris-oktoobris.

Tema talvitusaladeks on Lõuna-Euroopa ja Põhja-Aaf- rika. Kevadel saavad võsa- raadid tagasi pesitsuspaikadele märtsis-aprillis.

Mõned linnud jäävad vahel ka talveks Eestisse, toitudes koos teiste talvitujatega inimes- te pandud linnumajadest saada- vaist seemneist.

Võsaraat on Eestis loodus- kaitse all.

Laulukonkurss “Kaunim metsalaul 2015”

□ Kilingi- Nõmme rahvamajas toimus kolmapäeval, 28.jaanua- ril laulukonkurss “Kaunim met- salaul 2015”.

Meie kool osales sellel võist- lusel teist korda.

Solistide võistlusest võtsid osa Keily Kaal, Maria Toodo ja Helevi Jurjev.

Päev algas kell 12 ja konkur- sile oli registreerunud 72 lau- lu. Saalis laule kuulates möö- dus päev kiirelt ja õhtul poole kuueks olidki laulud lauldud. Žürii tegi teatavaks oma otsu- sed.

Meie solistidest läks väga hästi Helevi Jurjevil, kes võitis 8.-9. klasside solistide voorus kolmanda koha.

Lisaks sellele saime suure üllatuse osaliseks, kui kuuluta- ti välja tiitel “Kaunim metsalaul 2015”.

Minu valitud laul pealkirjaga “Kui kaugele läed” osutus sel- le tiitli vääriliseks, mille Helevi väga kaunilt ära laulis.

Laulukonkurss oli väga tore- dasti organiseeritud ja ükski laulja ei läinud koju ilma kin- gituseta. Kõik juhendajad said traditsioonilise kuusekese, mil- lest kujundada laulupark.

Aitäh kõikidele tublidele lauljatele!

Ivi Kask,
muusikaõpetaja.

Tõhela raamatukogu kutsub näitusele “Nad on kõikjal”

Meie elu läbi vildi. Vilditud muinasjutu tegelased, lauamäng, ufod, loomad, automaailm jne. Viltinud Tõhela küla, Kõõssa-Jüri talu lapselaps Eve Reinväli.

Näitus avatud 3.02. - 4.04.2015 raamatukogu lahtioleku aegadel.

Jõuluvana KORSTNA TALU

15.02 KELL 12-16 SÕBRAPÄEVA PEREPÄEV

- ✿ Sõbrapäeva kontsert.
- ✿ Jõuluvana meisterdamine aias.
- ✿ Memme südamega käsitöö.
- ✿ Hobu- ja ponisõit metsaradadel.
- ✿ Jõulumemme kohvik.

17.02 KELL 15-20 VASTLAPÄEV

- ✿ Vastlasõit hobusega ja liulaskmine oma kelguga.
- ✿ Jõulumemme kohvikus hernesupp ja vastlakukkel.

Osalustasu 5€.

18 JA 19.02 VASTLA- JA TUHKAPÄEV GRUPPIDELE
KELL 10, 13 JA 16. Vajalik eelregistreerimine.

Info 444 3412
info@maria.ee
www.maria.ee

Jõuluvana Korstna talu asub Pärnumaal Tõstamaa vallas | www.maria.ee Gestimaa Jõuluvanaade Ühendus

Maria TALU

*Õnnitleme
uusi vallakodanikke ja
nende vanemaid!*

Rainer Kullerkupp - 18.12.2014

Marta Raavik - 20.12.2014

Kasper Tomson - 02.01.2015

Arvutiga esineb probleeme,
vajab remonti-hooldust või on aeglane?
Vajate arvutialast nõu?

Helistage 5817 9073 ja
leiame Teie murele lahenduse.

Jaauariku juubilarid

MARIA KIIRATS 95

ELLI TERAS 87

MILDA RAND 86

HEINO RAND 83

HELJA SUTT 82

JOSEFINE KULD 81

TAIMU ADAMS 78

SALME LEAS 77

KAI TAURUS 77

ELVI RIVIMETS 76

ELLI TEKI 76

ASTA KIVIMAA 73

LEILI KARLEP 71

BARBRO ESTELLE NÖMME 70

EEVI KOTT 65

Laupäeval, 14. veebruaril

kell 21 – 03

Tõstamaa rahvamajas

sõbrapäeva disko

DJ Andrus Pirso

Esineb peotantsupaar Pärnu

tantsuklubist Minifox

Üles astub ka kohalik tantsutrupp

Pilet 4 eurot, alates kella 23.00 8 eurot

Õhtu stiiliks on täpid ja mummud!

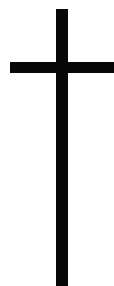
Auhinnasadu!

Kaastundeavaldus

*Las küünlavalgus mälestusi paitab
ja kaotusvalu leevendada aitab.*

Südamlik kaastunne Aimale
abikaasa Arno Nurme surma puhul.

Eakate klubi

VELLO LAPP

18.04.1930 – 31.12.2014

ARNOLD NURM

7.09.1926 – 10.01.2015

Kaastundeavaldus

Jääme kurbuses leinama
oma toredat naabrimeest

Vello Lappi

ja avaldame kaastunnet
Ainole.

Majarahvas Ringi 19

Mälestades

*Ei astu jalg enam armsaid radu,
Ei ava käsi koduvärvavat.*

Südamlik
kaastunne Aimale
abikaasa kaotuse puhul.

Vokiratas